

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/190
KARAR NO : 2021/205
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: Davalı Karayolları Genel Müdürlü ünün yüklenici firma vasıtasıyla gerçekleştirildiği yol yapım çalışmaları sırasında neden olduğu maddi zararın tazmini istemiyle açılan davanın DARA YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hakkında.

K A R A R

Davacı : Manisa Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekilleri : Av.C.U. Av.G.E.A. Av.A.A.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekilleri : Av. Zeynep ÖZCAN

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili; Karayolları Genel Müdürlüğü yüklenici firmasının 03/07/2009 tarihinde yol yapım çalışmaları sırasında idarelerine ait olan 600 lük AÇB su borusunu patlattığını, bu patlamanın su kaybına sebep olduğunu, hasar bedelinin ödenmesinin yüklenici firmadan talep edilmesine rağmen ödeme yapılmadığını, bu nedenle 10.326,33 TL alacaklarının davalılardan müteakiben ve müteselsilen tahsili istemiyle Karayolları Genel Müdürlüğü ve yüklenici firma aleyhine adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYU MAZLIK ALIŞIK VURUŞÜREC

A. Adli Yargıda

2. **Manisa 1. Asliye Hukuk Mahkemesi, 25/10/2010 tarih ve E.2010/244 K.2010/294 sayılı ile,** "Davalı OSF in aat taah. Tic. Ltd irketi yönünden davaların ayrılmasına, ayrı bir esasa kayıt edilmesine, Davalı Ulaştırma Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü yönünden idari yargılama usulu kanununun 2.maddesi gereğince idari yargının görevli olması sebebiyle, davanın görev yönünden reddine" kararı vermiş, temyiz edilen kararın Yargıtay 4. Hukuk Dairesince onanarak 19/01/2011 tarihi itibarıyla kesinleşmiştir.

3. Davacı vekili bu kez benzer istemle Karayolları Genel Müdürlüğü aleyhine idari yargıda dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. Manisa İdari Mahkemesi 13/06/2012 tarih ve E.2011/584, K.2012/1008 sayılı ile, "Manisa 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 30/03/2012 tarihli ve E:2010/369, K.2012/101 sayılı dosyada, gerçek zararın yüklenici firmadan tazminine karar verildiği, aynı olay sebebiyle müteakiben tazminata hükmedilemeyeceği" gerekçesiyle "davanın reddine" karar vermiş, karar temyiz edilmiştir.

5. Danı tay Onuncu Dairesi, 07/09/2015 tarihli ve E.2012/5465, K.2015/3645 sayılı kararıyla temyiz istemini reddederek, yerel mahkeme kararını onamı tır. Bu karar aleyhine karar düzeltme yoluna gidilmi tir.

6. Danı tay Onuncu Dairesi, 21/10/2020 tarihli ve E.2016/1001, K.2020/4051 sayılı ilamıyla ve "...davalı idarenin kendi görev ve sorumlulu undaki yol yapım i ini yüklenici firmaya ihale ile yaptırmasından dolayı bu i in ifası sırasında yüklenici firma tarafından verilen zararlardan davalı idarenin de müteselsilen sorumlu olaca ı ku kusuzdur. Bu durumda; yol yapım çalı maları sırasında davacı Belediyeye ait su borusuna zarar verilmesinde bir hizmet kusurunun olup olmadı ı tespit edilerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, dare mahkemesince Manisa 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin kararı uyarınca zararın tazmin edildi i ve aynı olay nedeniyle mükerrer tazminata hükmedilemeyece i gerekçesiyle verilen davanın reddi yolundaki kararda hukuki isabet bulunmamaktadır" görü üyle "Manisa dare Mahkemesinin 13/06/2012 tarih ve E:2011/584, K:2012/1008 sayılı temyize konu kararının bozulmasına" hükmederek dosyayı mahalline iade etmi tir.

7. **Manisa 1. dare Mahkemesi, 03/03/2021 tarihinde E.2021/140 sayılı dosyasında;** 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesi'nin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulmasına karar vermi tir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"...Olayda, davacı idareye ait oldu u hususunda ihtilaf bulunmayan su borusu üzerinde bulunan yol yapımına giri meden önce uyu mazlı a konu hukuki olaya ili kin olarak davalı idarece (davacı tarafa) bir ba vuruda bulunulmadı ı gibi davalı idarece yüklenici firmanın su borularına zarar vermesini zorunlu kılacak idari bir eylem ve idari bir i lemde bulundu una ili kin dosya içeri inde bilgi ve belge bulunmadı ı, öte yandan davacı idareye ait su borularına zarar verilmesinin davalı idarece yüklenici firmaya tevdi edilen i in yapılmasının do al ve zorunlu bir sonucu oldu undan bahsedilemeyece i, kaldı ki belirtildi i üzere aynı olaya ili kin olarak adli yargı yerinde açılan davanın Mahkemesince "haksız fiil" hükümlerine dayalı olarak sonuçlandırılarak tazminata hükmedilmi oldu u hususları bir bütün halinde göz önünde bulunduruldu unda, uyu mazlıkta hizmet kusuru bulunmadı ı açık olan davalı idarece (yetkilendirilmi irket tarafından) su borusuna yapılan vaki müdahalenin haksız fiil niteli inde bir el atma oldu unun kabulü gerekmektedir.

Hal böyle olunca, bu haksız ve kanunsuz el atmayı; " dari lem" ya da " dari Eylem" sayma olana ı yoktur. Bu müdahalenin, bir kamu hizmetinin ifası nedeniyle yapılmı olması; tarafların kamu kurumu olmaları, yapılan i e bir idari eylem niteli ini kazandırmaz.

Bu durumda açılan davanın, idarenin yürütmekle yükümlü bulundu u kamu hizmetine ili kin olarak kurulmu bir i leme kar ı ya da bu nitelikteki i lem ve eyleminden do an zararların tazminine yönelik olarak 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanununun 2/1. maddesinde belirtilen dava türlerinden olmadı ı anla ıldı undan, davacı idarenin su borularına yapılan haksız müdahaleden kaynaklı tazminat istemine ili kin i bu davanın adli yargı düzeninde yer alan bir dava türü olması nedenleriyle uyu mazlı ın "haksız fiil" hükümlerine dayalı olarak adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir"

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

8. Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve i lemlerinden do an zararı ödemekle yükümlü oldu u kurala ba lanmı ; 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde de, tam yargı davaları, idarenin eylem ve i lemlerinden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmı tır.

9. dari i lem ve eylemlerden do an zararların tazmini taleplerinin, 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 12. ve 13. maddeleri uyarınca, idari Yargı yerlerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmeleri, anılan kanun hükümlerinin gere idir.

B. Yargı Kararları

10. Yargıtay çtihadı Birle tirme Kurulu'nun 11/02/1959 tarihli, E.1958/17, K.1959/15 sayılı kararının, III. bölümü öyledir:

“ stimlâksiz el atma halinde amme te ekkülü stimlâk Kanununa uygun hareket etmeden ferdin malını elinden almı olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmu durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir.

Bundan ba ka, bir amme te ekkülü tarafından bir tesisin yaptırılması sırasında Devlet malı olmayan yerlerden toprak alınması veya böyle yerlere toprak veya moloz yı ılması neticesinde meydana gelen zararların tazmini davası da ba kasının malına amme te ekkülüün diledi i gibi el atma hakkı bulunmadı ı ve plan ve projelere ve artnamelere ba kasının malına ihtiyaca göre el atılabilmesini gerektirecek esaslar konulamayaca ı cihetle, haksız fiilden do an bir tazminat davası sayılır.

Yapılan i lerin plan veya projeye aykırı olarak yapılması hali de idari karara aykırı bir hareket bulunması itibariyle yine idari kararın tatbiki olan birfiil sayılamaz ve bu bakımdan bu iddia ile açılmı bir dava haksız fiilden do an bir davadan ibaret olacaktır.

Bu bentte anılan davalar, içtihadı birle tirme kararının dı nda kaldıklarından kararın bunlara ümulü yoktur.”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

11. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ndan görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

13. Dava, davalı Karayolları Genel Müdürlü ünün yüklenici firma vasıtasıyla gerçekleştirildi i yol yapım çalı maları sırasında, davacı Belediyeye ait su borusunu patlatarak neden oldu u maddi zararın tazmini istemiyle açılmı tır.

14. derenin yürütmekle yükümlü bulundu u kamu hizmetine ili kin olarak uygulamaya koydu u plan ve projeye göre meydana getirdi i yol, kanal, baraj, su yolları, su ebekesi gibi tesislerin kurulması, i letilmesi ve bakımı sırasında ki ilere verdi i zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve i lemlerden dolayı

ki isel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait oldu u; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunuldu u; özel mülkiyete konu ta ınmaza kamula tırmasız el atıldı ı veya plan ve projeye aykırı i görüldü ü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ili kin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerince çözümlenece i, yukarıda bir örne ine yer verilen yerle ik yargısal içtihatlarla kabul edilmi bulunmaktadır.

15. Bu durumda, görev uyu mazlı ına konu davanın idarenin görevinde olan kamu hizmetini yürüttü ü sıradaki eyleminden do an zararın giderilmesine yönelik olarak açıldı ının kabulü gerekir.

16. Kamu hizmetinin, yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmedi inin; kamu yararına uygun ekilde i letilip i letilmedi inin, hizmet kusuru ya da ba ka bir nedenle idarenin sorumlulu u bulunup bulunmadı ının yargısal denetiminin, 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde *idari dava türleri* arasında sayılan *idari i lem ve eylemlerden dolayı zarara u rayanlar tarafından açılacak tam yargı davası* kapsamında, idari yargı yerlerince yapılaca ı açıktır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Manisa 1. dare Mahkemesinin 03/03/2021 tarihli ve E.2021/140 sayılı gönderme kararı ile yaptı ı ba vurunun reddine karar verilmesi gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGI YER N NGÖREVL OLDU UNA,

B. Manisa 1. dare Mahkemesinin 03/03/2021 tarihli ve E.2021/140 sayılı gönderme kararı ile yaptı ı BA VURUNUN REDD NE,

05/04/2021 tarihinde OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN